

LA CAMPANA DE GRACIA

DIADA DE DIFUNTS. - Homenatge dels planetes a "sa inoblidable germana" la Terra

Els alemanys contra Catalunya

Fa dies que entre els polítics i els homes de negocis catalans corren unes veus alarmadores. Es diu que, a Madrid, l'ambaixador alemany príncep de Ratibor, està treballant en la confecció d'un tractat de comerç entre Espanya i Alemanya, que entraria en vigor després de la guerra.

Tot fa creure que l'Alemanya perdrà gran nombre de mercats d'exportació. I en previsió d'aquest fet, els seus homes ja treballen per a trobar mercats nous. Ells creuen que Espanya pot ésser un d'aquests mercats.

Sembla que a Madrid escolten amb complacència les proposicions del príncep de Ratibor. Allí hi ha algú que actualment està cremat amb els anglesos perquè aquests no s'avenen a que Tànger passi a formar part de la zona espanyola del Marroc. Per aqueix motiu, és possible que en la guerra comercial que vindrà després de la guerra militar, Espanya s'incorpori a l'agrupament dels Imperis centrals.

I del futur tractat de comerç hispano-alemany, ¿qui en pagarà els plats trencats? Catalunya, que veurà arruïnada una important part de la seva indústria.

Heus-aquí com els alemanys, d'acord amb certs elements de Madrid, treballen contra Catalunya. Tinguem-ho ben present els catalans.

Una sentència

Els magestàtics magistrats del Suprem han llençat una sentència singularíssima, que a nosaltres, acostumats a les teories arbitràries i coaccionadores de l'alt tribunal, ens ha sorprès gratament. La deesa Raó ha fet alguna concessió a la senilitat jurídica.

La sentència és aquesta: Temps enrera es publicà, a sou dels alemanys, un setmanari absurde denominat *Heraldo Germánico*. Publicà un dia un dibuix amb l'injuriosa grolleria d'un llàpich boche, i les autoritats, malgrat la seva germanofília, frenant-li el cor alegre davant de la burla agraviadora, el denunciaren. Fou condemnada la caricatura pel tribunal de Dret, i ara el Suprem l'absolveix «considerant que condemnant-lo es privaria a la premsa de la caricatura política, una de les característiques de la premsa».

Oh lliberal interpretació! Oh ratificació solemne i jacobina d'aqueixa nostra llibertat de premsa profanada quotidianament per governadors, jutges, esbirros i agutzils! Oh absolució d'aqueixes picardies que voregen sempre els regirs del codi! Els qüestors d'Estat estan protegits per un article del codi penal que aixeca a injúria greu tota reconvençió, epigrama, mofa o agravi que se'ls hi dirigeixi. El Suprem comprèn que aquests qüestors d'Estat poden sofrir impunement les burles, perquè una de les característiques de la premsa espanyola és la caricatura.

El xistò reb la consagració del Tribunal Suprem. L'injúria no és una injúria si va acompanyada de la gràcia, i els qüestors d'Estat, com les dónes, no es poden ofendre si el desvergonyiment és d'una gustosa lleugeresa. Criteri legal, com se veu, amb el qual mostraran la seva conformitat la tropa dels acudits i dels combles, i molt conforme amb la tradició espanyola. Perquè el Suprem no proclama el dret a projectar nostres judicis sobre les persones i les coses, en pràctiques sagrades de llibertat, sinó un beneyot fer els ulls grossos quan el delictes tingui la característica de tenir sal, és a dir, de no obeir a una idealista reflexió, ans al contrari, a una espontaneïtat grollera, que ells, els magistrats del Suprem, diran que és molt *salada*. Sentència casticista que no seria desaprovada per un ministre de Ferrán VII, aquell rei crudel i *sandunguero* que no sabia perdonar més que lo que excitava el seu bon humor.

Però el Tribunal Suprem ¿hauria trobat digna de perdó, per lo graciosa, una caricatura dedicada a l'emperador d'Alemanya? Si el dibuix polític és substancial a la premsa ¿perquè no hi ha hagut cara ornamentada amb bigotis en erecció sense denúncia, ni braç curt que no s'hagi considerat injúria greu? El senyor emperador d'Alemanya està per sobre de l'humor i de les sàtires, segons les nostres autoritats. No hem fet mai una deformació imperial, no hem aplicat una interpretació humorística al

Senyor germànic, sense topar immediatament amb les escriptures judicials. I és de suposar que aquesta defensa vagi ascendent des de les nostres escrivanes a les sales del Suprem.

En la història de la neutralitat germanòfila la sentència del Suprem serà una prova documental originalíssima. Ataqueu—sembla aconsellar-se als caricaturistes germanòfils,—però posant en l'atac la gràcia espanyola. I amb tolerància de senyors que saben posar en les seves meditacions jurídiques la sal d'una caricatura festiva, fan de Jesús de la caricatura: «Rigueu, satirizeu, que aixís com la Magdalena fou perdonada per haver estimat molt, vosaltres ho sereu per haver rigut molt i haver-nos fet riure.» Encara que el president de la República francesa sigui escarnit.

PARADOX

La mort no és un mal, perquè llibera l'home de tots els mals i, al treure-li els béns, li treu els desitjos. La vellesa és pitjor mal, perquè priva de tots els plaers al home, deixant-li els apetits, i porta en sí tots els dolors.

No obstant, els homes temen la mort i desitgen arribar a una llarga vellesa.

LEOPARDI

Una necròpoli

Ara si que és una tontería visitar el Cementiri Nou o el Cementiri Vell, seguint la rutinaria costum de menjar les castanyes clàssiques i els tradicionals panallets després d'haver fet l'aperitiu amb una visita als morts.

Cal només sortir de casa per a trobar-nos en plè cementiri. Vivim voltats de morts. Si pugem a un centre polític, ens trobem amb unes colles de momies que vetllen idees mortes; si entrem a un music-hall, veiem en escena uns *morts* que fan tristesa; si ens fem en qualsevol redacció, topem amb unes ombres de periodista que ens gelen la sang. Per tot arreu no sentim altra cosa que flaire de cadavre en plena descomposició.

Tot Espanya és una necròpoli per on es passen uns quants *vius*. I encara la vivor dels que vegeten sobre aquest immens cementiri, és una vivor macabra, repugnant. La vivor de les màquines de poder menjar que apiloten monedes. La vivor dels escarbats que fan boles.

Tot fa tristesa en aquesta pobre nació nostra. Comprenem ben bé que siguem neutrals. Els pobles virils tenen una vida per perdre. Els pobles morts han de permanèixer en l'immobilitat si no volen que es noti la seva mala olor de podridura.

Tot és depriment en aquesta època d'ac-

paradora decadència. En la literatura tot són plans i pessimismes; en l'art tot són capvespres i desolacions; al teatre només s'hi veuen desgràcies, i al cine tan sols s'hi exhibeixen punyalades i envenenaments. Fins dels *vaudevilles* surt la gent de mal-humor veient la broma trista que fan unes dones esforçant-se en ensenyar unes carns que no tenen.

I si en aquesta immensa necròpoli, alguna veu enèrgica i potent s'aixeca de tant en tant, cridant al Llàtzer que es redreci, En Llätzer alça mandrosament el cap i mormura despreciativament: Què vol aquest ximple?

No ens cal, doncs, anar a donar un tom pels cementiris. Estem en plena necròpoli. Som un dels molts morts que geuen en la pau dels impotents.

JEPH DE JESPOS

Contra l'amnistia del regateig

Feia tres, quatre mesos que preparaven aquest perdó que els governants volen estendre sobre les presons i els jutjats. Ja ens l'han llençat al rostre, amb el geste del senyor feudal que distribueix calderilla entre la purria. Però aquesta magnanimitat no es completa, perquè de lliberal, com desenyor, se n'ha de venir de mena, i la lliberalitat d'En Romanonés complau als usurers i als enamorats de les disciplines. No han sabut ésser generosos. Se perdonarà a tothom menys als que discutiren l'exèrcit. S'amnistiarà an els que trencaren totes les lleis, menys els que caigueren en la de jurisdiccions.

I si una reparació se devia, era an els que sofreixen persecució per la llei anormal i migeval. ¿No constitueix un anacronisme i una erupció jurídica? Doncs que tothom sigui a desfer els seus mals. ¿No's playen del seu insòlit rigorisme, propi de pobles barbres on la penalitat se regeix per la passió? Doncs, disminuim-lo quan l'ocasió de les absolucions arriba? I no's fa. I excluint de l'amnistia els caiguts en sentències militars, se reforma la llei crudelíssima, i se completa el rebaixament del poder civil, posant en els instituts armats una inviolabilitat absurda.

S'ha pogut ofendre a Déu i se perdona. S'ha mancat al respecte reial, i s'oblida. S'han trencat totes les disposicions del règim i de l'ordre que aquest imposa, i la mà perdonadora no els excloueix. Però el delictes contra l'exèrcit segueix essent imperdonable. Damunt del rei, de la patria i de Déu, se posa a l'exèrcit. Una heretgia per a l'església, una desllealtat per a el rei i un agravi per a la patria.

Eren delictes d'opinió? Doncs no hi cabien exclusions. Si algú la proposa, com feu el govern en el projecte, els diputats republicans i demòcrates deuen impedir-ho. Còm? Apel·lant a tot. Al menys que descobreixen no tenen per als combatents ni amor ni pietat.

I l'ocasió és propícia. Se pot posar preu a certes coses. O l'amnistia completa o la represalia.

Com se mata a un home

Allò de que «la mort i la vida Déu les té» resulta una filfa com una casa.

La mort de una persona està a la mà de tot aquell que's gastí una pesseta comprant «La Cruz de Caravaca», un llibre de oracions que entre la gent inculta està fent més mal que una pedregada. Allí trobareu resos per a tot: per a curar el mal de queixal, per a donar *mal donat*, per a treure la rifa, per a anar bé de ventre, per a deshauciar els mals esperits, per a salvar d'anar a soldat, per a treure taques i, finalment, per a *desfer-nos* dels nostres enemics.

Tenim aqueix monument religiós i literari al davant i no podem resistir la temptació de copiar la macabra oració.

¿Voleu enviar una persona que us fa rabia al altre barri?... Segons «La Cruz de Caravaca» no heveu de fer sinó mormurar amb tota contrició els següents mots:

Els deixem en castellà, que queden més bonics.

«Animas!... Animas!... Animas rectas imperfectas que en el Hospital de la Caridad estais metidas; os pido tres de las ahorcadas, tres de las ajusticiadas y tres de las que mueren en pecado mortal; que estas nueve almas se introduzcan en el cuerpo de... (Aquí el nom del fulano que voleu escabexar.)

«Animas! Animas! Animas!... Entre suspiros, entre suspiros, entre suspiros... Entre fusilados, entre fusilados, entre fusilados... Entre muertos con traición, entre muertos con traición, entre muertos con traición... Que estas nueve almas se introduzcan en el corazón de... (aquí altra vegada el nom del «homenajjat».)

«Albay de Antonio, óyeme!... Albay de Antonio, escúchame!... Albay de Antonio, despáchalo deprisa! Amen.»

Tot això faria riure si no hi haguessin, com hi han en realitat, a Espanya, milers i milers de fanàtics estúpids que creuen de bona fé en l'eficàcia d'aqueixes oracions... i de les altres.

Ahir mateix, sense anar més lluny, va entrar a la botigueta d'en López un fulano, castellà per més senyes, i (nosaltres hi erem i ho podem testimoniar) encarant-se amb el dependent, va preguntar-li:

—¿Tiene usted un libro de esos que, llevándolo encima, aunque a uno le tiren una maldición, no le pasa nada?...

Els dependents del ram de llibreria ja hi estan tan fets, que ni'ls fa gràcia ni s'indignen.

Y allí se canta la jota

Un papelito republicanito de Mataró me llama el ciudadano Nerón. Si es porque yo he exterminado tantos cristianos como aquel león imperial, acepto el calificativo. Aun lo puedo aceptar por otros conceptos. Porque Nerón no era tan ogro como lo pintan, aunque lo era mucho. Pero a mí, el odio que le tiene la Iglesia me lo hace simpático. Y luego los que le han sucedido lo han hecho bueno.

A mi, también hay mala gente que me distingue y que me honra con su odio. Hay quien me daría bola como a un can rabioso. Algunas flechas que yo he disparado han hecho heridas incurables. Artículos míos hay que han producido un motín. Espero que llegará a escribir alguno, que haga estallar la revolución. Esto no se puede conseguir más que hablando con serenidad, más que incándole la pluma al lector en el corazón, más que entrándose por las almas y destruyéndolas. Yo, cuando escribo, no me masturbo. Procuo fecundar los espíritus y llenarlos de entusiasmo o de ira. Yo se lo consiento todo a mis lectores. Que me insulten, que me vituperen, que me maldigan. Lo único que no les permito es dormirse mientras están conmigo. Para solicitar su atención me esfuerzo en sugestionarlos con el escándalo, no de mi mala vida, sino de mi estilo bizarro y de mis ideas fuertes.

Éstos días, por un artículo mío se ha armado una regular sarracina en Zaragoza. Al menos, así lo daba a entender *El Progreso*, nuestro fraternal colega, en un telegrama que expresamente recibió de allá por conducto de *El Noticiero*, y que se titulaba: *Indignación contra Samblancat*. La tal indignación, según *El Progreso*, la habían producido unas ideas que yo emití en *La Lucha*, sobre la jota.

Los pueblos, como decía Carlos III, son niños que patalean cuando los lavamos, y que se enfadan si les rompemos los juguetes con que tememos que se hagan mal. De todos modos, yo no creo mucho en la indignación de los zaragozanos. Los conozco y sé que es lo que puede encresparlos de verdad y provocar en su ánimo tremendas y furibundas cóleras. El que yo, haya denigrado la jota, no le habrá cortado a ninguno la digestión. Si hubiera hecho una mala faena de muleta, si hubiera asesinado a un miura de un golletazo, ya sería otra cosa. Enton-

ces los creeria capaces hasta de tirarme al Ebro por el pretil del Puente de Piedra, y de hacerme beber toda el agua del río. Pero, por esa futesa de hablar mal de la jota, no. Los tiempos en que por una bicoca de esas se sublevaba Aragón, ya han pasado. Ahora les diréis a los aragoneses cornudos, y se quedarán tan frescos.

Sin embargo, algo ha debido estos días ocurrir, cuando los corresponsales de allá hablan de indignación y cuando el *Diario de Avisos de Zaragoza* inserta en su primera plana un artículo protestando del mío.

Firma este artículo *Uno de Nonaspe*, pseudónimo que no sé qué escritor aragonés ha adoptado y usa. Lo que si sé, porque se echa en seguida de ver leyendo esa pieza literaria, es que *Uno de Nonaspe* es centralista, católico, germanófilo y conservador, ya que a mí me echa en cara el ser revolucionario, separatista, aliadófilo e incrédulo, todo lo cual es casi verdad. A nadie le sorprenderá que, discrepando *Uno de Nonaspe* y yo en todo eso, no estemos de acuerdo tampoco en apreciar el valor musical y social de la jota.

En mi artículo de *La Lucha*, que es el que ha sacado de sus casillas a *Uno de Nonaspe*, afirmaba yo que la «Marsellesa», el «Tipperary» y «Els Segadors», son cantos que vivifican, y que la «Marcha Real», la «Marcha de Cádiz» y la jota, son cantos que matan. Al son de la «Marsellesa», se hizo la Revolución, y de la Revolución es hijo el mundo moderno. El «Tipperary», que cantan en sus obscuras toperas del frente occidental, los *highlanders*, y en su tienda fastuosa el maharadja de Patiala, es la música que nos libertará de la fanfarronería y de la pedantería teutónicas. «Els Segadors», canta una revolución popular e incita a otra. Celebra la decapitación de un virrey e invita a acabar con todos los tiranos. Yo que soy republicano revolucionario y catalanista también revolucionario, no puedo oír ese himno sin estremecerme. Cuando Barcelona lo canta, tiembla Madrid. Los gobernadores, al oírlo, se ponen de mal humor, y echan sus mame-lucos, sus esbirros negros, a la calle. «Els Segadors», son un canto de liberación. En cambio, la «Marcha Real», es un canto de opresión, es el himno de nuestra monarquía dañina. La «Marcha de Cádiz» es la música de nuestro mal sino, de nuestras sangrientas afrentas. Todo esto es irreplicable, incontrovertible.

De la jota, decía que es la canción del amujeramiento de Aragón. A Aragón lo castraron los reyes absolutos, y al quedar eunuco, al perder en virilidad ganó en voz. Y toda su antigua arrogancia, todo su viejo indomable y temible furor político se le va actualmente en coplas imbéciles por la garganta.

No hay que advertir que la jota que a mí me encorara, no es la jota popular. La jota popular merece todos mis respetos y hasta todas mis simpatías. La jota popular no es canto de muerte, sino de vida. Ella canta los achaques de los enamorados, canta el amor que es el padre de la especie, y la labor que es nuestra madre porque nos da el sustento. Esa jota es la única alegría, es el único arte de los pueblos. Es la expresión lírica de su humor y de su amor, de su esperar y de su desesperar. Es el canto del trabajo y del ensueño, del mozo que trilla, de la muchacha que barre, de la vieja que hila.

La jota que yo anatematizo es la jota política, religiosa y patriótica. Esa jota es un canto de muerte, porque canta una religión muerta, una Virgen que nos tiene dejados de su mano y en cuyo poder milagroso no cree nadie. Esa jota canta una patria nuestra, una España inaceptable y un Aragón provincial menos aceptable aún. Canta el odio al gabacho, al gabacho nuestro salvador. Canta a los caciques, a don Fulano y a don Mengano, y a los diputados nuevos en tiempo de elecciones. Un himno así, pilaresco, marianesco, patriotesco, no es extraño que le parezca de perlas a un clerical y que le guste más que el *Tantum ergo* y que el *Veni, Creator Spiritus*. A un germanófilo también ha de agradaarle, porque la Virgen del Pilar que tanto invoca la jota es, como el Kaiser, enemiga de franchutes. La patrona de Aragón y el patrono de Alemania harían una buena yunta para un arado.

Para que nos tomemos en serio la jota, para que ese canto sea algo más que un eructo musical o que un berrido armonioso, es necesario impregnarla de savia virgen,

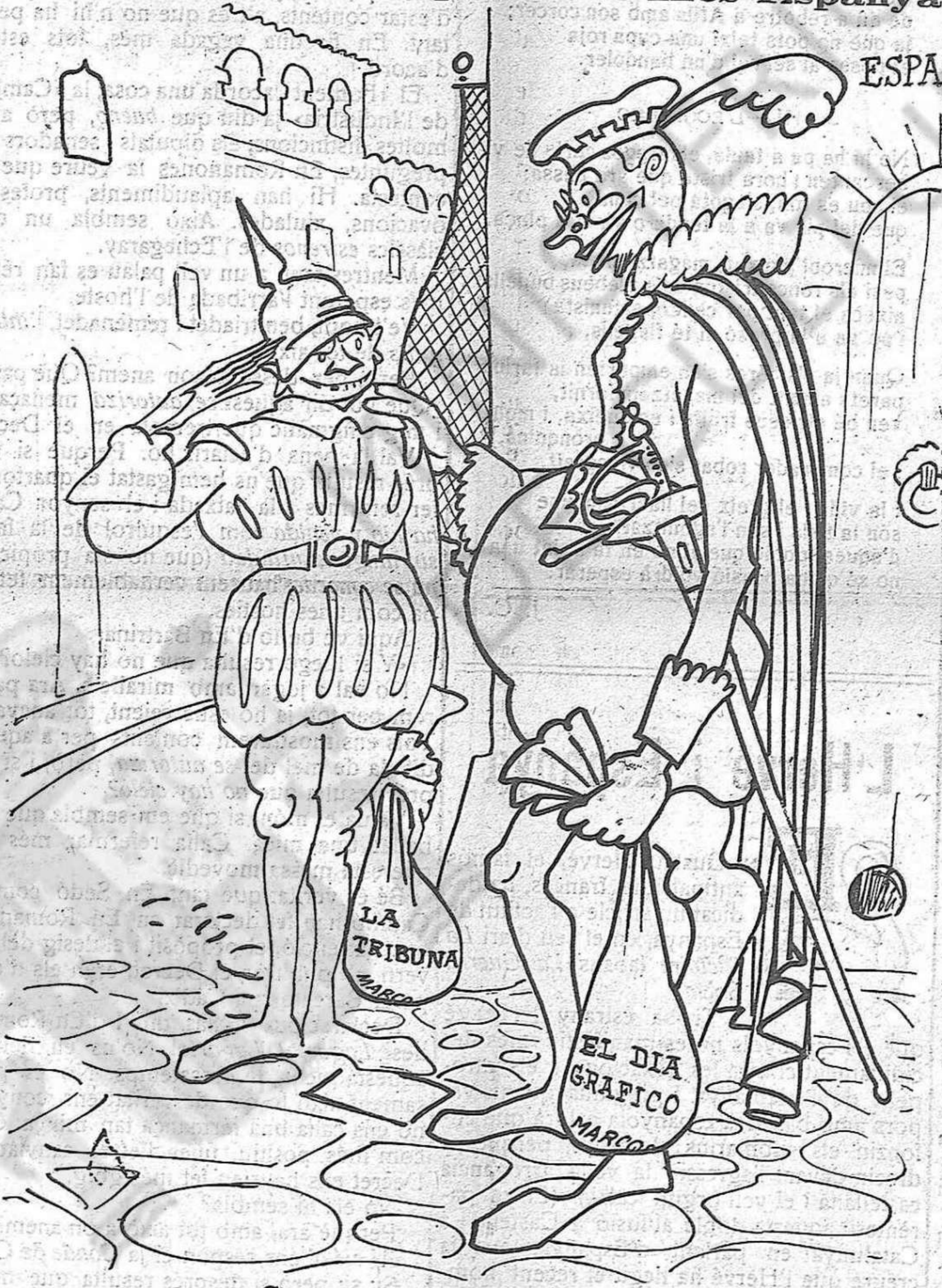
trasfundirle sangre nueva. Es necesario amenazar con ella a Madrid, y que sus estrofas sean corvas y cortas, brillantes y cortantes como las hoces del Corpus de sangre. Es necesario que con ella la libertad gane batallas, y que sus versos les penetren en el pecho a los caciques, como cuchillos. Cuando esto suceda, no tengáis miedo, aragoneses; no diré que vuestro canto es un graznido de patos o un rebuzno de burros. Sino que me uniré a vosotros, me incorporaré a vuestras rondallas, y cantaré coplas estremecedoras y en cada copla entregaré el alma, exhalare el espíritu.

ANGEL SAMBLANCAT

L'ENTERRADOR

El monstre autor d'aquest gegant desori qui enfonzant pobles, cala foc als mars, que improvisa hospitals en les desveses i omple cims amb els tràgics tres badalls, porta un mort al damunt de les espatlles i en fugida selvàtica s'en va

Preparant la "conquista" de Inés-Espanya

— Con oro nada hay que falle:
Ciutti, ya sabes mi intento...

cercant el lloc, la tomba inconeguda on poguer-lo enterrar. Ell voldria enterrar-lo en el silenci, en l'incògnit pel món civilitzat, perquè els homes pietosos, perquè els homes hèroes que un món infant pasten amb ses mans aspres i traçudes, no li exigeixin braus els funerals costosos que buidin son calaix i arranin esperons, i aixelin ales al monstre entre marlets i forrellats.

Té pò a les solituts de *santa Elena*, té pò al bloc d'odi de l'Humanitat. Ell volia unes planes de l'Historia ni que el mar Roig, rompent-se, vessés sang i el missal de barbarie i fellonia quedés així il·lustrat.

J. COSTA POMÉS

L'introducció pacífica

CABALLERO ALEMÁN Necesita profesor de guitarra. Para tratar calle del Alba, núm. 8, entresuelo, de doce a cuatro tarde.

(La Crónica de Aragón, de Saragoça, del 8-X-16.)

HERR Schultz, que allà al Camerón se dedicava a l'industria del *choucroute* i de la *saxitza*, ve refugiat a la terra del Pilar. La germanofilia local l'anomena «hèroe». «Los heroicos kamerunenses», deia *El Noticiero*, periòdic de cambra del cònsol d'Alemanya, kaiser de Saragoça. Davant de la *patriòtica* hospitalitat que els saragoçans els han donat, a Herr Schultz i a tots els demés herra, la seva infinita tendresa s'exalta. Herr Schultz alaba totes les coses típiques de la terra: el bon vi de Cariñena—oh, l'excel·lent suc de raïm negre, cent mil vegades més ardent que la seva cervesa ròssa!—la Pilarica, els *toreros* batuerros—Herr Schultz va a firmar cada dia a

vina. Quan Herr Schultz sabrà tocar matemàtica i científicament la guitarra, donarà un superb concert que començarà solemniament amb les notes majestuoses del *Deutschland über alles*.

Un cop la guerra acabada, Herr Schultz s'entornarà a Alemanya. Entre l'equipatge hi anirà un paquet estrany: la guitarra.

A les nits, mentres el Rhin correrà remorós sota ses finestres, Herr Schultz cantarà. Un *lieder*, potser? No; escolteu la cançó delicada:

Una mujer y una burra llevé a mi casa a la vez y salió con más talento la burra que la mujer.

I els seus comparys d'ex captiveri i ex heroisme cridaràn amb veu gutural:

— Viva Ballesteros!!
Saragoça, 8-X-16.

JAUME XXXVII

L'alarma

S'EMPRE passa lo mateix. Cada any s'ha de fer remenar la cua al drac sinistre. Quan els barcelonins estem tranquils i trempats com un pèsol o com un japonès, que són els que tenen més fama de tranquils i trempats, sorgeix la veu apocalíptica d'algun diputat que, ficant-se en lo que ningú li demana, parla al Congrés del tifus a Barcelona, de les aigües de Barcelona, de l'epidemia de Barcelona. Es produeix una mica d'astorament. Tres o quatre diputats, més ben enterats, desmenteixen les asseveracions del diputat alarmista, a Barcelona es fan *declaracions* i tres o quatre pares de família porucs fan bullir l'aigua a casa seva o compren uns quants dies capses de *lithinés*.

Aquest any aquest número no ha mancat. I ha vingut ben aviadet per a no perdre la costum. Afortunadament l'alcaldia no ha badat i ha desvanescut desseguida l'alarma que s'hagués pogut produir. El doctor Gustin li tingui en compte!

Però, més o menys passada l'alarma—i pot ben dir-se passada per aigua—s'acut preguntar adhuc al més càndid dels tranquils pèsols, vui dir dels tranquils barcelonins: Per què aquest afany? A què obeeix aquesta mania de produir cada any aquesta comedia tífica i pudenta? Quin interès tenen en remoure unes aigües que, pobretes! ja quasi comencem a creure que no fan mal a ningú?

Es verament curiosa aquesta preocupació hidràulica-barcelonina d'alguns polítics que—com don Manuel Bueno, bueno!—no són hidràulics ni barcelonins. «Succeeix, potser, amb això de les aigües, lo mateix que amb lo de les bombes, que eren una mena de *papu* oposat, quan convenia, a la suposada acció beneficiosa de la «Atracció de Forasters?»

Fem aquesta insinuació baix la nostra exclusiva responsabilitat. Però, senyors, cal tenir en compte que un hom no sab a què atribuir-ho. Perquè, aquest any, per exemple, s'han fet afirmacions tendencioses, quan precisament, com ha declarat, amb molt bon acord, l'Alcaldia, ha sigut més reduït el nombre d'atacats pel tifus, i no es comprèn quin interès noble, clar i enlairat pot moure certes campanyes, que aparentant cridar per l'aigua neta, remenen una aigua bruta que fa por.

I caldria averiguar l'*intrigulis* de tot això. Perquè és intolerable, absolutament intolerable, que prenent per escarni, com a estandard i motiu, la salut del poble de Barcelona, s'emprenguin i duguin a terme campanyes sospitoses que no tenen altre fi i no conseqüeixen altre objecte que sembrar l'alarma i procurar mala anomenada a la dolça ciutat d'En Lluhi i Rissech.

Diguem-ho ben alt: *No hi ha epidemia*. Matem entre tots aquest drac de l'alarma tífica, com matàrem, xirois i tranquils, aquell altre dels mils caps terroristes.

Barcelona és prou forta, no sols per a matar dracs—Sant Jordi és el patró de Catalunya—sinó per a impedir, si s'ho proposa, que ningú baix la màscara suprenta de

casa del Ballesteros i pregunta si avui li han tret mig litre d'aigua de la pleura,—les bones moces i els préssecs de Ricla—el «Melocotón de España» d'En Cavia,—etc., etc.

Però Herr Schultz, com a bon alemany, adora la musica. A més del Kaiser—«emperador del món»,—a més de Fra Luter, són les seves flaques En Wagner i En Strauss. Els seus comparys de captiveri i heroisme se fan socis de «La Filarmónica». Però ell ha de fer més, molt més. Herr Schultz té una pensada kolossal: Herr Schultz aprendrà a tocar la guitarra. Ah! Oh!...

Herr Schultz fa posar un anunci al diari demanant un «Profesor de guitarra», per a poder tocar en l'instrument més *castizo* les produccions wagnerianes. «La Consagració del Grial», a la guitarra, deu ésser cosa di-

Comendador-Kitchener a Tenorio-Kaiser

—Ves este entierro que pasa?
Pues es el tuyo, *gachó*.

Tu soberbia te mató
dentro de tu propia casa.

I com que lo que diuen uns i altres és veritat, els que llegim les sessions quedem encantats al veure com se governa el país.

Això del Dipòsit Comercial, no ho acabo de veure clar, però em sembla que qui més hi veu és En Ròmul Bosch i Alsina (don). Aquest senyor se'n fum de la concessió, de l'Ajuntament, del Foment i de l'Institut de Sant Isidre. Es vol barra! Diu que lo que han donat pot embolicar-se amb una fulla de bruc; diu que ni Institut, ni Foment, ni Ajuntament tenen responsabilitat per a emetre un emprèstit i que si s'atreuen a fer ho ningú seria prou babau per a donar-los-hi una pesseta.

Diu més, el gran silvestre, assegura que amb els Docks ja tenim lo que are ens donen i que la Junta d'Obres del Port no voldrà saber hi res amb tot això.

Suposo que a hores d'ara, el conda de Caralt, ja l'haurà anat a felicitar i que per a ell serà la primera visita del senyor Batlle, quan torni de les delícies de Capua. (Manelet, enrecorda-te'n d'Anibal, no et fiis d'En Vila Maríges, que's un burinot.)

Té'l i are diu que vé el rei, així m'explico aquesta aplicació que demostra en assistir a les representacions que dona la senyora Arnall (née Xirgu); és que ja deu haver après el català com va prometre i ara vol perfeccionar-se en l'accent. Són aquestes coses sempre de lloar.

Anem a veure les corones a la Rambla? Que'n són de ximples la gent! Perquè els hi porten filors als morts? Que us penseu que poden fruit-ne de essències i colors?

—No.

—Doncs, perquè els hi porteu?

—Sí?

—Doncs porteu-los-hi beguda que estaràn molt més contents.

I ja que diem de beguda, fem-ne nosal-

tres; això del don Joan i de les castanyes i dels panallets, tira pel trago d'una manera afrosa.

A la salut dels difunts!

MORITZ XCVI

Notes de fòra

Molins de Rey.—Fa uns quants dies que aquesta població és víctima d'una plaga de carlinots que disfregats de neutralistes i amb una barra sens precedents (barra germanòfila) segueixen les cases pidolant firmes per a la neutralitat espanyola.

Que per ventura no la tenim la neutralitat? Serà que aquests senyors no estan enterats dels assumptes nacionals?

Doncs, sí, senyors, estan enterats dels assumptes nacionals, encara que sembli que no; però ells saben perfectament, que presentant-se tal com són, germanòfils fins al moll de l'ós, ningú els entregaria la firma, perquè sabrien que no seria altra cosa que una manifestació de simpatia an aqueixa nació, que per les seves ansies imperialistes, està sembrant el trastorn a tota Europa.

Castellfullit de la Roca.—Nostre carboner les empenqué contra els que mormuren, donant la culpa als periòdics que tant rebaixen als capellans.

La majoria dels assistents a la missa, no comprenien aon se dirigia aquella tempestat de insults, però xiu-xiu, xiu-xiu, desseguida tota la vila s'enterà de que al col·legi de les Hermanas, durant l'hora de classe, hi compareixia el carboner i, per a complaure'l, la professora deixava les alumnes, les quals protestaren amb raó.

La professora amonestà vivament a les alumnes, dient que si estava aquí era per l'amor que les hi tenia, però que si per segona

vegada se li atribuïen fets escandalosos, s'en aniria per sempre.

—Si ha de continuar massa amiga amb els capellans, bon vent i barca nova!

Vaig preguntar a la Mort...

—Quan damunt d'una persona poses ton aè de glaç i «allà on tu sabs» te l'emportes, pàlida Mort ¿per què ho fas? ¿Es que, veient que a la terra hi ha a tot arreu tanta gent que uns als altres se fan nosa i es priven el moviment, fas buids, perquè així els que queden gosin de més llibertat? I la Mort em va respondre: —No ho has pas endevinat.

—No?... Serà potser que, infame, cedint a l'odi bestial que et deu inspirar la vida, disfrutes sembrant el mal, i, com el caçador tira a les llebres i als conills, deixes als fills sense pares i prens als pares els fills, sols per fruit amb la tristesa de la pobra humanitat?— I la Mort em va respondre: —No ho has pas endevinat.

—¿Serà que has posat la firma al peu d'un contracte etern amb els senyors que administren el purgatori i l'infern, i, en virtut d'alguna clàusula, estàs en l'obligació d'ajudar-los nit i dia, segant sense compassió, a fi de que aquell negoci dongui el degut resultat?—

I la Mort em va respondre: —No ho has pas endevinat.

—¿Es tal volta que treballes no més perquè el teu esforç sigui una causa d'ingresos pels que fan caixes de morts, i pels diaris que publiquen esqueles a crescuts preus, i pels que lloguen carruatges i pels escultors de creus, i pels que venen corones i flors de paper pintat?— I la Mort em va respondre: —No ho has pas endevinat.

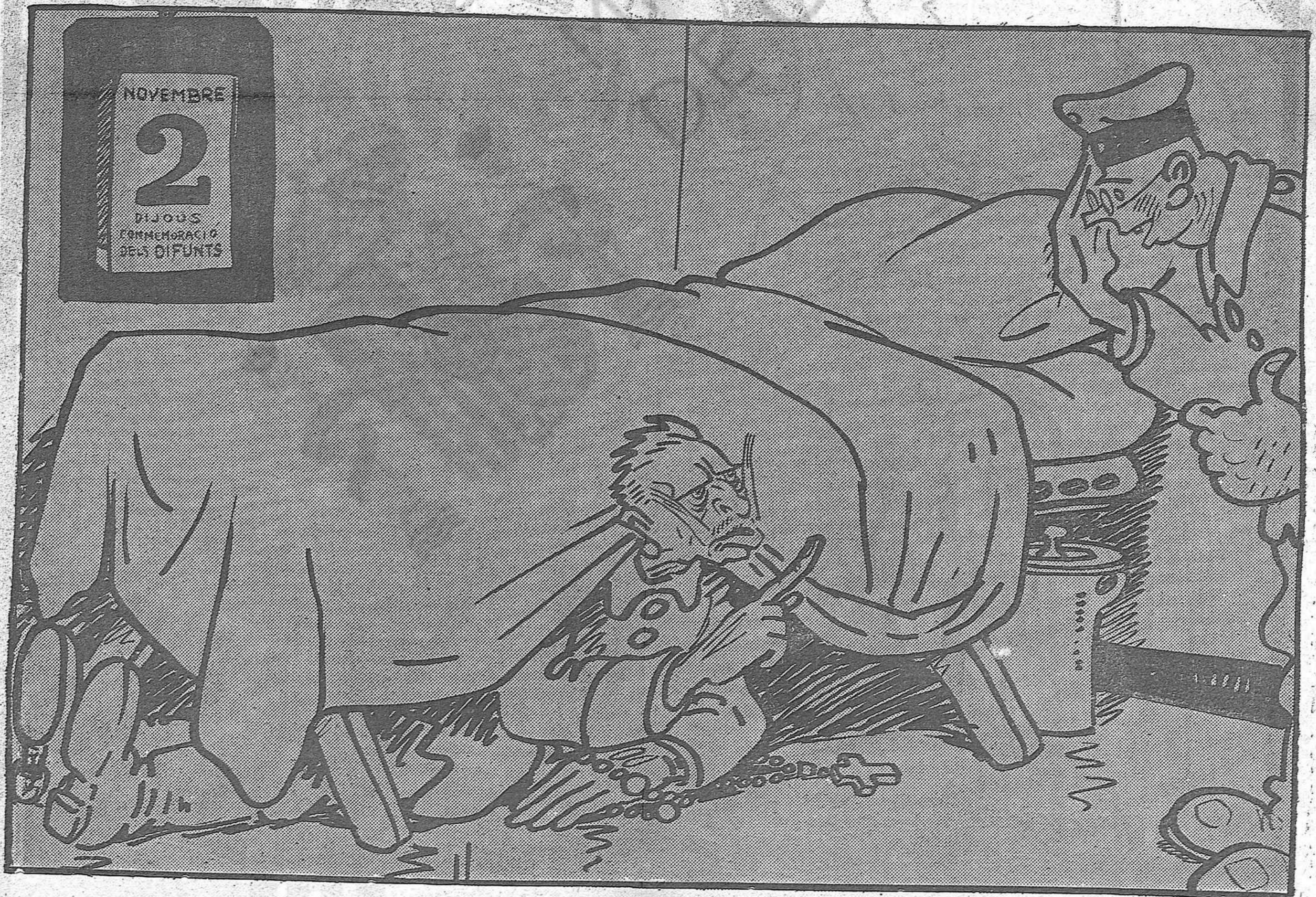
—Tampoc?... ¿Es, doncs, que't fa gracia el moviment especial que cada «baixa» ocasiona en l'escalafó social, ja perquè el qui a sota estava ascendeix de cop un punt, ja perquè aquell qui era un pobre es troba hereu del difunt, ja pels mil diversos canvis que agiten tot el remat?— I la Mort em va respondre: —No ho has pas endevinat.

—Ta actitud em desconcerta i em tortura el pensament. Diga'm-ho d'una vegada: ¿per què t'emportes la gent? ¿Serà, Mort, que tu ets molt bona i, moguda pel amor, penses que quan ens «despatxes» ens fas un immens favor, doncs ens treus de les miseries d'aquest món atrofinat?— I la Mort, rient, va dir-me: —Ara ho has endevinat!...

C. GUMA

Celebrant la diada

—Qui hi ha?

—Sis milions de morts que pregunten per S. M.

—Digueu-los-hi que no hi sóc.

La vida és una
dentro de tu propia casa.

—Ves este mundo que pasó,
Pues es el tipo, vacio.

La festa dels Morts?

-Jo te l'encendré, el tio-tio fresco...

Si Don Joan tornés...

Sl'heroi ximple i poca-solta qui en vida es digué Don Joan Tenorio tornés an aquest món de mones, vindria de segur a viure a la nostra urb mediterrània.

-¿Quién reina en la ciudad condal?
-¡El caudal!

es diria convençut, imitant aquells versets tan graciosos del segon acte del xistosíssim drama d'En Zorrilla. I havent, ademés, sentit a dir en ses antigues correrries que «Barcelona es bona si la bossa sona», ell, tan ple de quartós com carregat de poca-vergonya, vindria a instal·lar-se en unes habitacions luxoses d'un dels nostres millors hotels, des-pertant quan passés pels carrers una major i més badoca curiositat encare, que altres molt il·lustres hostes que han honorat la ciutat amb llur llarga i continuada estada, entre els quals hi ha que citar preferentment a l'ex soldà Muley Haffid, distingit príncep moro, i an el negre Johnson, l'il·lustre apòstol del mai prou ponderat cop-de-puny.

Don Joan voldria tornar a reviuere les gestes atrevides que visqué en èpoques llunyanes, decidit a fer desgracies amoroses i estropicis personals. Voldria tornar a imposar la seva pecadora voluntat i voldria ésser l'amo absolut en les haçanyes de l'amor. Beuria, jogaria, promouria disturbis diaris, empaitaria doncelles castes i casades guapés, es barallaria amb qualsevol que trobés davant del pas, decidit i arrogant..., però, prompte es convenceria que no són els nostres temps els temps aquells, ni la Barcelona d'are aquella Sevilla que ell va omplir de sorolloses aventures. Algún dels molts bo-xejadors que per aquí corren, li faria una cara nova; quiscun pare indignat o qualsevol marit nirviós; li clavarien unes venjatives garrotades; els nois del carrer el xiurarien; al-gún municipal el detindria per escàndol públic, i fins els rabiosos automòbils se li tirarien a sobre al tombar una cantonada, com si fos un simple vianant.

No tindria mes remei que domesticar-se, i poc a poc s'aniria acostumant a la nostra manera de viure. Aniria a hostatjar-se a una despesa més modesta, es tornaria conservador, festejaria de bona fe durant bastant temps, compraria una estevenca torra en una població propera i es casaria amb la filla d'un fabricant acapdalat. La seva senyora tindria unes criatures entremaliades que, ja grandetes, anirien a un col·legi de jesuites si fossin nois i si resultessin noies a un convent de monges que farien recordar-li aquella dolça donya Inés que va desaparèixer per escotilló quan ell estava a punt de convertir-se. Ja més vell, correria petites aventures d'amagatotis en els cines foscos, com un vulgar estudiant; es faria soci del Comitè de Defensa; aniria a les funcions de moda de qualsevol «ropero»; compraria un gramofón per a empipar als veïns; es faria construir una casa feixuga de ciment armat; s'aficionaria al foot-ball i posaria un piset senzill a una de les nostres casolanes *demi-vierges* de modestes pretensions. —JORDI CATALÀ

Pensaments sublims d'una calavera

Era presó de pensaments i sóc gabia de cucs.
Sembla impossible que la pell humana, tant fina, pugui amagar les banyes.
Ara si que és fàcil ficar-se els dits al nas.
Déu dona cucs al qui no te queixais.

¿Què punyefla deuen haver escrit sobre la lapida que'm tanca? La dona, que no t'oblida; els fills sempre naturals; els germans, inconsolables?
No. Estic segur que hi posaren
RIP
que és lo que devien fer amb tot lo meu:
RIP, RIP I RAP

Aquesta calavereta que tinc al costat, sempre se m'acosta i me fa:
—Mam, mam, mam!
Lo que és com a llet, si no te'm menges les dents, amb mi no podràs fer més que escurar costelles.

El dia dels morts és l'únic dia que's veu alegria en el cementiri.

Un home-cementiri

PREGUNTAVA un dia un europeu a un tal Kumakí, que havia nascut en unes illes apartades de l'Àfrica i, per tant, havia fet vida de salvatge durant tota la seva joventut:

—¿Quina religió professeu, amic Kumakí?
—Actualment, la cristiana — digué l'ex salvatge.
—La cristiana?... com pot ésser?
—Senzillament, perquè em vareig convertir.
—I com ho vareu fer per a convertir-vos a la nostra religió?
—Vaig haver de passar un mes a prova.
—Quina prova?
—Un frare missioner molt savi que feia la propaganda catòlica, va enfilarse un dia dalt d'una palmera i va fer una prèdica, dient-nos que no podiem convertir-nos al cristianisme els que tinguessim més d'una muller. Jo, és clar, doncs, no podia fer-ho per la raó de que estava casat amb vint dones.
—I què?...
—Vaig esperar un mes; i al cap d'un mes les vint dones ja no les tenia.
—Vareu divorciar-vos?
—No, senyor.
—Potser les vareu fer assassinar?
—No, senyor.
—Les vareu enterrar vives?
—No, senyor.
—Doncs que vareu fer amb elles?
—Me les vaig menjar.]

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 27 D'OCTUBRE AL 2 DE NOVEMBRE DE 1916

Per terra

Al front occidental, els alemanys han atacat repetides vegades, amb gran encarniment, les importants posicions preses pels francesos davant de Verdún en la seva magnífica victòria del dia 24 del mes passat, sofrint una nova derrota i havent de renunciar a recuperar el terreny guanyat pels soldats del general Mangin. Segons les xifres oficials franceses, els alemanys, van perdre davant Verdún 3.000 presoners, 15 canons de campanya, 51 canons de trinxera, 144 metralladores i molt altre material. En el sector del Soma, els contractacs alemanys han fracassat, fora del realitzat a la Maisonette (davant Perona), que els permeté ocupar la granja del dit nom i fer uns 500 presoners.

Al front rus cap modificació important. Al front romanès, la situació ha millorat molt per als romanesos, amb l'arribada del general francès Berthelot i importants reforços russos.

Al front de Macedonia, victòria dels anglesos en la banda est, on han fet 300 presoners i alguns progressos dels serbis i dels francesos en la direcció de Monastir.

Per mar

Deu destroyers alemanys han realitzat un raid contra el servei de transports anglesos al Canal de la Manxa. El resultat del raid va ésser quasi un fracàs, havent de fugir els navilis teutons perseguits pels anglesos. No obstant, aquells enfonsaren el transport britànic *Queen*, que anava buit i el contratorpeder *Flirt*. A més el contratorpeder anglès *Nubian*, que era remolcat amb averies va trencar el cable per efecte del temporal i va anar a fons.

Per l'aire

El fet més remarcable és la mort de l'aviador alemany Boeike, que segons els comunicats oficials tudescs havia abatut 40 avions enemics.

REPICS

SEMBLA que an En Lerroux no li agrada massa que'ls republicans conjuncionistes elegerin quèfe a don Ermengol Giner de los Rios.

Quan ell no ho veu amb bons ulls, alguna cosa de bò tindria l'elecció. Veritat és que sols s'exposen a guanyar-hi. El que ho té tot perdut no pot esperar perdre res més.

Ens havem quedat sense Nunci. Monsenyor Ragonés se n'ha entornat cap a Madrid bastant malhumorat, i amb raó. Figureu-vos quinze dies d'estada a Barcelona, i, dels quinze, vuit de lliit. Amb aquests informes del Nunci, l'altre *foraster* és capaç de no venir.

Els parisencs han obsequiat als literats espanyols que han anat a França amb un banquet de 35 francs el cobert. L'ase'm flic si ho pot dir aixís En Ricardo León que ha arribat ara de Berlín. Xanguet i pa de K. K. I gracies!

Llegim:
«Ayer mañana nues ro ilustrísimo prelado recibió la visita del senador don Emilio Junoy.» Abans això no ho llegiem sinó quan se tramitava algun indult de pena de mort. Ara ho llegim a cada punt: I no hi ha altre condemnat que'l convertit.

S'han celebrat ja alguns mitings de censura als capdavaners del republicanisme espanyol, per la seva dessidia causant de la desfeta del partit.

Sembla que's tracta de exigir-los responsabilitats. Heu's aquí un miracle en el qual no creurem fins que'l vegem realitzat.

Perquè encara no havem vist mai que les ovelles se treguessin la llana elles mateixes. Sempre han hagut de menester l'esquilador.

Se diu amb insistència que el senyor Suárez Inclán abandonarà definitivament el govern civil de Barcelona després de la visita de D. Alfons a la nostra ciutat.

Ah, si?
Què fa, que no vé aquest rei?

¿Qué amigos tenemos Benito!
Els aragonesos tornen a emprendre una formidable campanya contra el Dipòsit franc concedit a Barcelona. Vès que n'haurem tret d'esgargamellar-nos cridant: ¡Viva la jota! ¡Viva la Pilarica!
Una altra vegada'ls rebrem amb pet de *Se-gadors*.

L'Hindenburg ha fet declaracions profètiques a tall de Mella. Entre altres disbarats, ha dit que per mica que la guerra s'allargui, «de francesos, a França, no'n quedarà cap.»

Pot-ser tingui raó, per això. A França no n'hi quedarà cap... perquè seran tots a Alemanya; i no presoners, sinó victoriosos.

A la reunió del «Foment», en l'afer del dipòsit comercial, després de les *falagueres* explicacions del President, feu observacions el Sr. Ferrer Vidal, president de la «Cambra de l'Indústria.»

A la reunió de la «Cambra de l'Indústria», en l'afer del dipòsit comercial, després de les *falagueres* explicacions del President feu observacions el Sr. Caralt, president del «Foment.»

«Sin comentarios»
Els projectes de l'Alba s'aprovaran—si se aproven—tant variats que ni ell mateix els coneixerà. No sabrà pas de que's tracta.
Però ell està ben tranquil. ¡Tampoc ho sabia abans!

A l'Ajuntament estan d'allò mes contents amb el Marquès. Com que diuen que té tan bo a la Cort, pensen sollicitar-li que demani festes oficials per a quan esdevingui el gran acon-teixement.

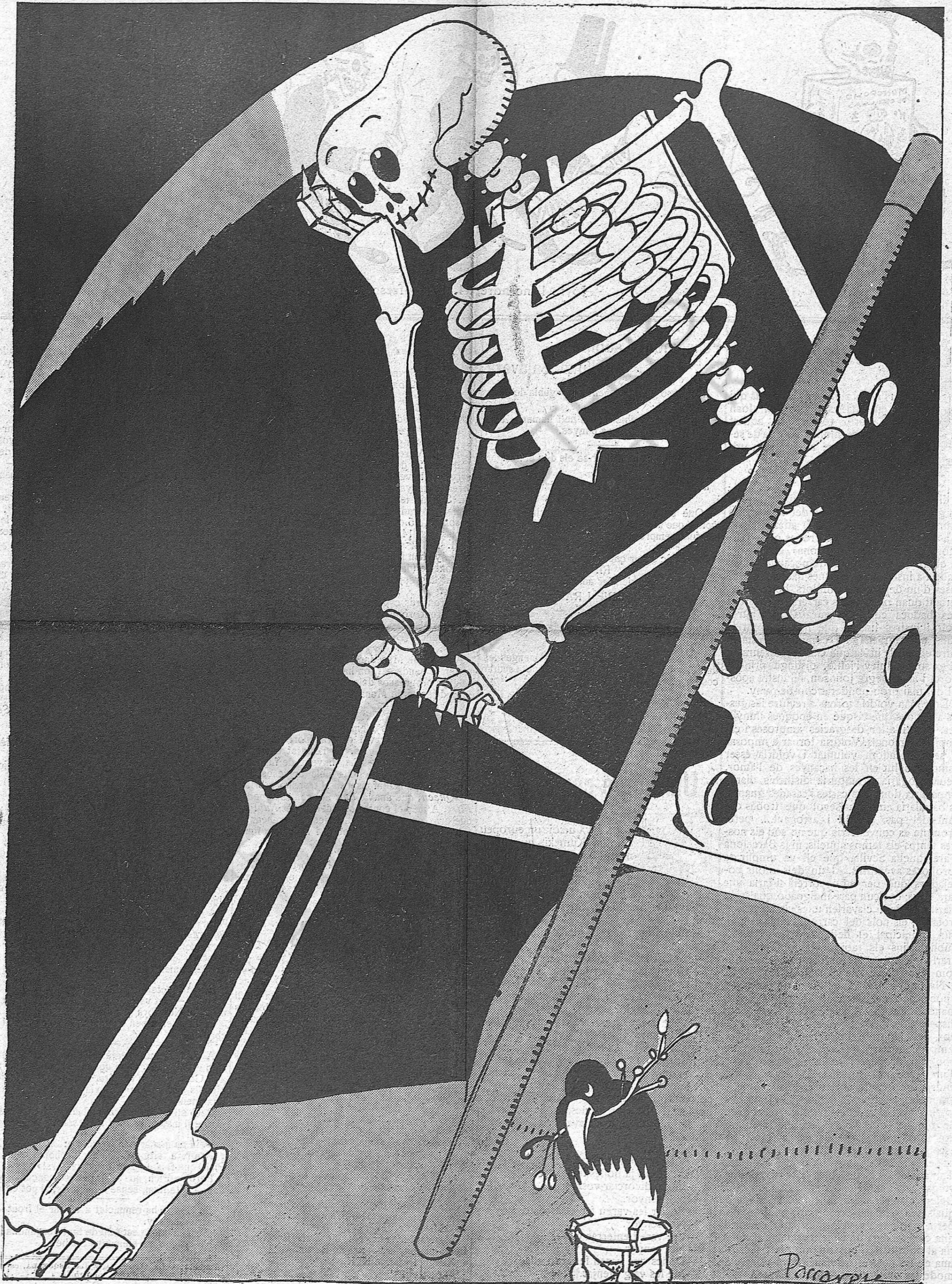
Però ell ho entendreà malament i es declararà a si mateix *oficial de festes*.

Deia un monàrquic l'altre dia:
Ara farà falta a l'Alcaldia un home com en Pich, que feia empedrar els carrers!
Però en Pich no està per romanços i vol llum, molta llum, sense taquígrafs, si pot ésser.

En Cambó ha renunciat a visitar el front de guerra alemany.
¡Se veu que ja està tip de tanta organització! No cregui: els alemanys també!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

L'Infadigable

—Maleit sia el burgès!... Ni el dia del meu sant me deixa descansar.